

Studiegids studiejaar 2018-2019

Geestelijke Begeleiding 3^e jaar

Status van de studiegids:

De hieronder opgenomen informatie betreft de omschrijving van de modules in het studiejaar 2018-2019. Het is mogelijk dat deze modules nog worden aangepast.

Algemene informatie

Studenten volgen in de basisopleiding een programma van steeds vier avonden hoor- en werkcolleges. Daarnaast wordt de nodige thuisstudie gevraagd. De studiebelasting is 25 ECTS per jaar, ofwel 15 uur gemiddeld per week inclusief les-/contacturen bij 46 weken.

Tentamens

In de regel krijg je zes weken de tijd om een tentamen te maken en krijgt de docent zes weken de tijd om de tentamens na te kijken. Gestreefd wordt de nakijktijd terug te brengen naar drie weken. Tentamens zijn 10 jaar geldig.

Studie- en onderwijscoördinator

De studietoördinator is verantwoordelijk voor de inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de keuze van vakken en docenten m.b.t. de studierichtingen die onder hem/haar valt. De studietoördinator is ook eerste aanspreekpunt voor alle vragen, klachten en wensen van studenten m.b.t. het onderwijs, inhoudelijk (tentamens, scriptie, stage), financieel, qua voortgang en mentaal.

De studietoördinator van **Geestelijke Begeleiding** is:

Ellen van Son, ellen.van.son@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 55 72 48 32

Eindverantwoordelijke voor de organisatie van het onderwijs is de **Onderwijscoördinator**:

Hein van Dongen: hein.van.dongen@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 30 58 07 58

Spreekuren van beiden staan op de website: <https://academiegeesteswetenschappen.nl/2018-2019/>

Afwezigheid

Bij verhindering dient de docent en/of het secretariaat geïnformeerd te worden. Studenten die 2x of meer afwezig zijn geweest, krijgen een vervangende opdracht.

Evaluatie

Na afloop van iedere module wordt een korte evaluatie van de module gevraagd. Voor de Academie zijn de evaluaties een heel belangrijke bron van informatie om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Studie-uitloop

Heb je na twee of vier lesjaren alle modules gevolgd, maar ben je nog niet klaar met je studie, omdat je nog enkele tentamens moet doen en/of de stage, en/of je scriptie of stageverslag moet schrijven, dan krijg je *aansluitend* in het daaropvolgende derde of vijfde lesjaar, in de periode 1 september t/m 31 december, *eenmalig* de mogelijkheid om de resterende onderdelen af te ronden zonder dat je collegegeld hoeft te betalen.

Heb je per 1 januari de resterende onderdelen nog niet afgerond en wil je de opleiding voortzetten, dan worden kosten in rekening gebracht: € 250,- administratiekosten (altijd), € 50,- per af te leggen tentamen, € 200,- voor scriptiebegeleiding en € 200,- voor begeleiding stage(verslag).

Deze tarieven gelden ook in de daaropvolgende studie jaren, totdat je opleiding is afgerond.

Modulebeschrijvingen

Studenten volgen per studierichting een programma van verschillende modules. Elk van deze module wordt afgesloten met een tentamen, meestal in de vorm van een take-home tentamen. Hieronder staan de modulebeschrijvingen gelijklopend met het rooster.

Module	Ouderdom en Rouw (PSBK 2.2)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Peter van den Berg
Doelstelling	Studenten hebben een beeld van de belevingswereld van ouderen, gelet op: micro-, meso-, exo-, en macroniveau.
Inhoud	Ouderdom, kwaliteit van leven; versus ouderdom en gezondheid/ouderdom en ziekte. Aspecten rondom: dementie, ouderdom/rouw, stervensproces en begeleiding, voltooid leven en wilsverklaringen.
Werkvormen	Interactieve hoorcolleges.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	Verplichte literatuur: - <i>Psychosociale zorg bij chronisch ziekten</i> ; Jaspers & Middendorp. Aanbevolen literatuur: - <i>Later begint vandaag en Helpen bij verlies en verdriet</i> , Manu Keirse: - Diverse artikelen (actuele achtergrondinformatie in Pdf-bestanden) aangeleverd door de docent gerelateerd aan de desbetreffende onderwerpen.
Contacturen	12 uur
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	6, 13, 20, 27 september 2018

Module	Inleiding Praktijkmodellen Geestelijke Begeleiding (INGB)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Mr. dr. Fons Dekkers
Doelstelling	De student krijgt inzicht in uitlopende modellen die in de geschiedenis tot ontwikkeling zijn gekomen voor het ondersteunen van mensen die geestelijk en/of lichamelijk lijden. In het bijzonder bij ontwrichtende levensvragen en twijfel aan de zin van alles. Dat biedt aanknopingspunten voor een hedendaagse invulling van het beroep Geestelijk Begeleider.
Inhoud	Vanuit welke modellen en paradigma's denken en werken theologen, zielzorgers, geestelijk verzorgers, psychotherapeuten, geneeskundigen, verpleegkundigen? Hoe hebben die modellen zich ontwikkeld en hoe sluiten deze aan op de actuele religieuze, maatschappelijke en culturele opvattingen en hulpvragen van onze tijd? Hoe kunnen mensen inspirerend en waardenvrij ondersteund worden bij hun zoeken naar de zin van hun bestaan en het omgaan met daarmee verbonden gevoelens of twijfels als die hun levensgeluk in de weg staan? De student krijgt handreikingen om daarin een eigen weg te vinden.
Werkvormen	Hoorcollege, discussie, opdrachten.
Toetsvorm	Presentaties.
Literatuur	Verplichte literatuur: <i>Het hulpverlenend gesprek</i> , J. Verhulst, Noordhoff 2014 Aanbevolen literatuur: <i>De grote transformatie</i> , K. Armstrong, de Bezige Bij 2006 <i>Westerse esoterie en oosterse wijsheid</i> , J. Slavenburg e.a., Ankh-Hermes 2010 <i>Onsterfelijke geest</i> , E. Laszlo en A. Peake, Edicola Publishing 2018 <i>Zes psychologische stromingen één cliënt</i> , A. Weerman, Boom 2013
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	6, 13, 20 december 2018, 10 januari 2019

Module	Juridische aspecten van de hulpverleningsrelatie (ABK2)
Omvang	2,5 ETCS
Docent	Mr. dr. Fons Dekkers
Doelstelling	De student reflecteert op de rechtspositie van de hulpverlener en diens relatie met de cliënt. Wat zijn wederzijds de rechten en plichten? Wat is de juridische basis voor bepaalde verantwoordelijkheden als therapeut of begeleider? Hoe te handelen bij conflicten en probleemsituaties? De student krijgt daartoe enig inzicht in het rechtssysteem en de wettelijke kaders van het gezondheidsrecht, in waarborgen en valkuilen.
Inhoud	De student wordt vertrouwd gemaakt met enkele beginselen van juridisch denken en de daarbij behorende ethische uitgangspunten. Daarvoor relevante rechtsbegrippen worden verduidelijkt en in onderling verband gebracht. Civielrecht, strafrecht, organisatie van rechtspraak, verbintenissen, wanprestatie, aansprakelijkheid, klachtrecht, procesvoering, zelfbeschikking, schuld, schade, goede trouw. Hoe worden afspraken gemaakt? Aandacht voor wet- en regelgeving met betrekking tot medische en psychosociale zorg: WGBO, WBIG, WKKGZ, WMO, WBP enz. Uitwerking in behandelovereenkomst, informatie, dossiervorming, beroepsgeheim, erkenning, tariefstelling, financiering.
Werkvormen	Hoorcollege, discussie.
Toetsvorm	Casusbespreking of schriftelijk tentamen.
Literatuur	<i>Praktisch gezondheidsrecht</i> , D. van Meersbergen, Noordhoff 2016
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	8, 15, 22, 29 november 2018

Module	Uitwerking Model Geestelijke Begeleiding (MGB)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Peter Kortekaas
Doelstelling	De studenten maken zich begrippen en elementen van een existentieel zinzorgmodel eigen en zijn in staat deze in samenhang te zien met de deskundigheid van professionele geestelijke begeleiding.
Inhoud	Zindeskundigheid veronderstelt een model en structuur van waaruit cliënten kunnen worden begeleid. In deze module wordt de theorie van dit model uitvoerig besproken en begripsmatig ingeoeft.
Werkvormen	Interactief hoorcollege.
Toetsvorm	Take-home opdracht, thuisstudie, zelfreflectie
Literatuur	<i>Existentiële Zielzorg</i> , M.P.J. van Knippenberg. Meinema, Zoetermeer. Een Pdfbestand is bij docent verkrijgbaar (met toestemming van de auteur). Een schematisch overzicht van het zielzorgmodel van Van Knippenberg, P.M.H.M.J. Kortekaas (krijgen studenten uitgereikt tijdens de module).
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	6, 13, 20 december 2018, 10 januari 2019

Module	Logotherapie (LT)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Ir. drs. Ellen van Son-de Waard
Doelstelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. De student verkrijgt kennis van het doel en het werkerrein van de logotherapie. 2. De student kan het logotherapeutische mensbeeld in zingevende gesprekken met een cliënt toepassen. 3. De student kan door het gebruik van de logotherapeutische tempelmetafoor een zingend gesprek met een cliënt (bege)leiden.
Inhoud	Deze collegereeks is een introductie in twee fundamenteën van de door Viktor Frankl ontwikkelde logotherapie, namelijk het mensbeeld (lichaam, psyché en geest als dimensies van het menszijn) en de tempelmetafoor voor de geestelijke dimensie. In korte praktische opdrachten past de student de kennis van deze twee fundamenteën toe. De student leert het gericht formuleren van gespreksvragen waardoor de cliënt naar de geestelijke dimensie van zijn menszijn wordt geleid om daar zijn 'wil-tot-betekenis' in het moment te vinden.
Werkvormen	Hoorcolleges waarbij de theorie in korte praktische opdrachten wordt toegepast.
Toetsvorm	Het tentamen is een take-home tentamen. De student schrijft een essay over een logotherapeutisch onderwerp naar keuze.
Literatuur	<i>De zin van het bestaan</i> , Frankl, V.E. (2015)., ISBN 978 90 6100 173 7 <i>Het mensbeeld van Frankl</i> Son-de Waard, E.N. (2013). (te downloaden via https://bureau-integer.nl/artikelen/mensbeeld-van-viktor-frankl/) <i>Reader van de colleges</i> . Son- de Waard, E.N. (2019). De reader wordt tijdens de colleges digitaal ter beschikking gesteld.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen
Data	17, 24, 31 januari, 7 februari 2019

Module	Grenservaringen 2 (GR2)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Prof. em. dr. Hans Gerding
Doelstelling	Deze module is een verdieping en verbreding van de module Grenservaringen 1. Aan de orde komen vragen rondom het design van experimenten, de grenzen en de mogelijkheden van de wetenschappelijke methode in de parapsychologie, de verbinding parapsychologie-zingeving en parapsychologie-quantumfysica
Inhoud	experimentator-effecten, rituelen bij experimenteren, synchroniciteit
Werkvormen	Interactief hoor-werkcollege, filmfragmenten.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	Verplichte literatuur: <i>Synchroniciteit. Een acausaal verbindend beginsel</i> , Jung, C. G. (1952) Rotterdam, Lemniscaat 1976 Aanbevolen literatuur: <i>Varianten van religieuze beleving</i> , James, William (1963, or 1902) Zeist: W. de Haan, Arnhem: Van Loghem Slaterus (Hoofdstukken 11 t/m 15)
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	14, 21 februari, 7, 14 maart 2019

Module	Psychopathologie (PSBK3)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. John Mink
Doelstelling	Na afloop van deze module kan de student 1. feitelijke en begripsmatige kennis reproduceren over: <ul style="list-style-type: none"> ➤ structuur en gebruik van DSM-5 ➤ de algemene kenmerken van psychopathologie ➤ het diagnostisch proces binnen psychiatrie. 2. uitleg geven over de voor- en nadelen van de DSM-5 en over de daarin onderscheiden psychische stoornissen. 3. feitelijke en begripsmatige kennis reproduceren over de psychiatrische behandeling. 4. medische - en psychosociale signalen herkennen en beoordelen, en op grond daarvan een gemotiveerde adequate beslissing te nemen en zo nodig te verwijzen naar een BIG geregistreerde zorgverlener.
Inhoud	Weergeven van feitelijke en begripsmatige kennis over structuur en gebruik van de DSM-5, over de algemene kenmerken van psychopathologie, het diagnostisch proces binnen psychiatrie en de psychiatrische behandeling. Uitleg over de voor- en nadelen van de DSMV en de belangrijkste stoornissen. Herkennen en beoordelen van medische - en psychosociale signalen op grond waarvan een gemotiveerde adequate beslissing kan worden genomen, zo nodig kan worden verwezen naar een BIG geregistreerde zorgverlener.
Werkvormen	Hoor- en werkcollege, interactief.
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen.
Literatuur	<i>Klinische psychologie. Theorieën en psychopathologie</i> , Henk T. Van der Molen e.a., derde druk, blz. 189 t/m 538.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	21, 28 maart, 4, 11 april 2019

Module	Gespreksvoering (PSBK 4.2)
Omvang	2,5 ECTS
Docenten	Ds. drs. Elizabeth Post
Doelstelling	Het verkrijgen van kennis, inzicht en vaardigheden in aspecten van menselijke communicatie en het kunnen analyseren en reguleren van gesprekken.
Inhoud	Aandacht wordt besteed aan de basisgespreksvaardigheden: de 'niet'-selectieve, de selectieve luistervaardigheden en de regulerende vaardigheden. Tevens komen de nuancerende vaardigheden aan de orde, zoals nuancerende empathie, confrontatie, positief her-etiketteren en directheid.
Werkvormen	Practicum.
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen.
Literatuur	<i>Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening</i> . G. Lang & H.T. van der Molen, Amsterdam 2016, 17e druk.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	18, 25 april, 9, 16 mei 2019

Module	Religieuze paradigma's in de geestelijke begeleiding 1 (RPGB1)
Omvang	2,5 ECTS
Docenten	Drs. Philippe van Heusden
Doelstelling	De student maakt kennis met en krijgt inzicht in geestelijke begeleiding die verleend wordt vanuit een specifieke godsdienstige identiteit (Jodendom, Christendom, Islam) in drie specifieke werksectoren (gevangenis, leger en ziekenhuis).
Inhoud	De eerste drie lessen worden verzorgd door respectievelijk een rabbijn (gevangenis), een predikante (leger) en een islamitisch geestelijk verzorgster (ziekenhuis), allen vanuit hun identiteit en beroepspraktijk. In de vierde les worden waar nodig achtergronden van de drie godsdiensten verdiept, gezamenlijk gereflecteerd op de verschillen en overeenkomsten in geestelijke begeleiding en nagegaan welke waardevolle elementen de studenten kunnen meenemen voor hun toekomstige beroepspraktijk.
Werkvormen	Interactief hoorcollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	Katz, R.L. (1985), <i>De stem uit de stilte. Pastoraat in het Jodendom</i> , Meinema, blz. 7-70. Smeets, W. en Alouad Baktit, S. (2018), "U bent als een zuster voor mij" – Interlevensbeschouwelijke counseling, in: <i>Psyche en geloof</i> , jrg. 29, nr. 2, blz. 119-125 Andere literatuur volgt
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	23 mei, 6, 13, 20 juni 2019

Module	Stage- en scriptiebegeleiding (SSB)
Omvang	0,5 ECTS
Docenten	Ir. Drs. E.N. van Son-de Waard
Doelstelling	Informatieverstrekking over stage en scriptie.
Inhoud	De studenten krijgen toelichting op het proces van de stage en scriptie. Tevens ontvangen een studenten handreikingen voor het schrijven van het scriptieverslag.
Werkvormen	College en opdrachten
Toetsvorm	Verslag van 1 A4
Literatuur	(wordt uitgereikt tijdens de module)
Contacturen	3
Toehoorders	Deze module staat niet open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	27 juni

Module	Rituelen (RIT)
Omvang	2 ECTS
Docent	Ds. drs. Elizabeth Post
Doelstelling	Studenten verkrijgen kennis van en oefening in het werken met de persoonlijke en collectieve symbool- en verhaalelementen waar elk goed ritueel uit bestaat. Men leert vanuit de afstemming met de persoon en situatie het ritueel te laten ontstaan. Aan de hand hiervan zijn studenten in staat een eigentijds ritueel vorm te geven.
Inhoud	Als verlies-, stervens- en/of rouwbegeleider ben je een belangrijk intermediair voor mensen ten aanzien van hun persoonlijk leven en het grotere geheel waar dat deel van uitmaakt. Dit vergt niet alleen gespreks- maar soms ook verbeeldingstechnieken. In deze module onderzoeken we de betekenis van symboliek en ritueel en hoe beide zich verhouden tot iemands levensverhaal en identiteit. Met elkaar wordt ontdekt hoe traditionele en nieuwe elementen samen kunnen komen in een rituele vorm, die niet

	voorschrijft maar aansluit bij de unieke situatie op dat moment. We concentreren ons hierbij op gebruik van symboliek en ritueel bij afscheid, sterven en rouw. Persoonlijke ervaringen, theorie en oefeningen wisselen elkaar af.
Werkvormen	Hoor- en werkcollege/practicum.
Toetsvorm	Korte presentatie van en schriftelijke reflectie op een zelf/ in groepsverband vormgegeven ritueel.
Literatuur	<i>Rituelen helen. Troost rondom het levenseinde.</i> Marijke Serné, Adr. Heinen Uitgevers, 2007, ISBN 9789086800407
Contacturen	9
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	4, 11, 18 juli 2019